

TRANSPORTA UN SAKARU INSTITŪTA NOLIKUMS PAR ZINĀTNISKĀ DOKTORA GRĀDA PIEŠĶIRŠANAS (PROMOCIJAS) KĀRTĪBU UN KRITĒRIJIEM

1. Vispārīgais jautājums

Noteikumi nosaka zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (turpmāk - promocija) kārtību Transporta un sakaru institūtā (turpmāk - TSI), kā arī kritērijus, pēc kuriem personas akadēmiskā darbība tiek pielīdzināta akreditētas doktora studiju programmas (turpmāk - programma) prasībām, ja uz zinātnisko doktora grādu (turpmāk - grāds) pretendē personas, kuras nav studējušas attiecīgajā programmā.

2. Promocijas darbs

Grādu piešķir par pieredzējuša zinātnieka (turpmāk - promocijas darba vadītājs) vadībā patstāvīgi izstrādātu un publiski aizstāvētu promocijas darbu, kas satur oriģinālu zinātnisku pētījumu rezultātus un sniedz jaunas atziņas attiecīgajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē. Pretendējot uz otru grādu citā zinātnes nozarē, promocijas darbu iespējams izstrādāt arī bez promocijas darba vadītāja, izmantojot nozares vadošo speciālistu (turpmāk - konsultants) konsultācijas. Promocijas darba galvenajiem rezultātiem jābūt publicētiem zinātniskajos izdevumos.

2.1. Promocijas darbs var būt:

2.1.1. disertācija;

2.1.2. tematiski vienota zinātnisko publikāciju kopa. Publikācijām jābūt publicētām vai pieņemtām publicēšanai zinātniskajā periodikā, kas tiek anonīmi recenzēta, ir starptautiski pieejama zinātniskās informācijas krātuvēs un tiek citēta starptautiski pieejamās datu bāzēs;

2.1.3. monogrāfija - recenzēta zinātniska grāmata, kas veltīta vienai tēmai, ir starptautiski pieejama zinātniskās informācijas krātuvēs, satur bibliogrāfiju un kopsavilkumu svešvalodā.

2.2. Prasības promocijas darba apjomam, struktūrai un noformējumam nosaka attiecīgā programma.

3. Promocijas padome

3.1. Promocijas padomes sastāvu zinātnes nozarē, kurā TSI ir deleģētas promocijas tiesības, apstiprina ar rektora rīkojumu. Padomes sastāvā iekļauj vismaz piecus zinātniekus, kuriem ir Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesības zinātnes nozarē, no tiem diviem - zinātnes apakšnozarē, kurā tiek aizstāvēts promocijas darbs. Padomē drīkst iekļaut ārvalstu zinātniekus, ja saņemta Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijas (turpmāk - komisija) piekrišana. Padomes pilnvaru termiņu nosaka tās locekļu LZP eksperta statusa beigu termiņš. Padome darbojas saskaņā ar šo nolikumu.

(TSI Senāta 20.10.2020. lēmuma Nr. 01-7/2 redakcijā)

3.2. Padome visus lēmumus pieņem, atklāti balsojot, ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu. Ja balsis sadalās līdzīgi, izšķiroša ir padomes priekšsēdētāja balss.

(TSI Senāta 20.10.2020. lēmuma Nr. 01-7/2 redakcijā)

- 3.3. Padomes darbu nodrošina TSI. Promocijas procesa izmaksas sedz doktorantūras programmu īstenošanai augstskola no programmas īstenošanai paredzētajiem līdzekļiem. Ja promocijas darba autors (turpmāk - pretendents) nav apguvis atbilstošu programmu vai apguvis to pirms vairāk nekā diviem pilniem kalendāra gadiem, neiegūstot grādu, lēmumu par to, no kādiem līdzekļiem segt promocijas procesa izmaksas, pieņem augstskola.

4. Promocijas darba iesniegšana

- 4.1. Grāda saņemšanai pretendents TSI rektoram iesniedz šādus dokumentus:
- 4.1.1. iesniegumu ar atbalstošu promocijas darba vadītāja vai konsultanta vīzu;
  - 4.1.2. promocijas darbu;
  - 4.1.3. promocijas darba kopsavilkumu latviešu valodā;
  - 4.1.4. augstskolas izziņu par programmas izpildi vai eksāmenu nokārtošanu izvēlētajā nozarē, apakšnozarē un svešvalodā;
  - 4.1.5. dzīves aprakstu (*Curriculum Vitae*);
  - 4.1.6. promocijas darba rezultātus atspoguļojošo zinātnisko publikāciju sarakstu un to kopijas;
  - 4.1.7. izrakstu no augstskolas vai citas zinātniskās institūcijas struktūrvienības (kurā izstrādāts promocijas darbs) sēdes protokola, kas apliecina promocijas darba apspriešanu, tā zinātnisko novitāti un pretendenta personisko ieguldījumu.
- 4.2. Ja promocijas darbs ir tematiski vienota publikāciju kopa, kurā pretendents ir līdzautors, vai kolektīva monogrāfija, tai pievieno rakstisku visu promocijas darbā iekļauto publikāciju līdzautoru piekrišanu publikācijas izmantošanai promocijā vai šo publikāciju korespondējošā (galvenā) autora apliecinājumu par pretendenta personisko ieguldījumu publikāciju sagatavošanā.
- 4.3. TSI Promocijas padomes priekšsēdētājs nedēļas laikā izvērtē dokumentu formālo atbilstību šo noteikumu prasībām un, ja pretendents:
- 4.3.1. ir apguvis atbilstošu programmu, nodod darbu izskatīšanai padomē;
  - 4.3.2. nav apguvis atbilstošu programmu, nodod darbu izskatīšanai attiecīgo programmu īstenojošās struktūrvienības domē vai Zinātnes un doktorantūras padomē, kura pretendenta akadēmiskās darbības pielīdzina programmas prasībām.
(TSI Senāta 20.10.2020. lēmuma Nr. 01-7/2 redakcijā)
- 4.4. Ja dokumentos konstatētas nepilnības, TSI Promocijas padome rakstiski pieprasa pretendents iesniegt trūkstošos vai neatbilstošos dokumentus. Pieprasītos dokumentus pretendents iesniedz divu nedēļu laikā. Ja iesniegtie dokumenti neatbilst šo noteikumu prasībām, augstskola atdod dokumentus pretendents, norādot, kādas nepilnības ir konstatētas. Šajā gadījumā pretendents ir tiesības dokumentus iesniegt atkārtoti ne agrāk kā pēc trim mēnešiem.

5. Pretendents akadēmiskās darbības pielīdzināšana doktora studiju programmas prasībām

- 5.1. Augstskolas struktūrvienības dome vai -Zinātnes un doktorantūras padomē mēneša laikā no dokumentu iesniegšanas dienas lemj par tāda pretendents akadēmiskās darbības pielīdzināšanu, kurš nav apguvis atbilstošu programmu. Pieņemot lēmumu, ievēro šādus kritērijus:
- 5.1.1. patstāvīgi veikts tematiski vienots pētījums, kas sniedz jaunas zinātniskās atziņas

un par ko ir publicēti vai pieņemti publicēšanai zinātniskie raksti atbilstošajā zinātnes nozarē vai apakšnozarē;

5.1.2. sekmīgi nokārtoti programmā paredzētie promocijas eksāmeni;

5.1.3. promocijas darba zinātniskie rezultāti referēti vismaz vienā starptautiskā seminārā un konferencē attiecīgajā zinātnes nozarē vai apakšnozarē;

5.1.4. pretendents ir vadījis vismaz viena studenta kursa darbu, kvalifikācijas darbu, diplomdarbu (diplomprojektu), bakalaura darbu vai maģistra darbu vai ir lasījis lekcijas vismaz viena kredītpunkta apjomā augstskolā, vai vadījis vismaz triju studentu prakses darbus;

5.1.5. pretendents vadījis darba grupu, pildot noteiktu sadaļu zinātniskajā projektā, piedalījies vismaz viena starptautiska semināra vai konferences organizēšanā vai veicis pētījumus sadarbībā ar ārvalstu zinātniskajām institūcijām, citām Latvijas zinātniskajām institūcijām vai uzņēmumiem.

5.2. Ja pieņemts lēmums par akadēmiskās darbības pielīdzināšanu programmas prasībām, TSI nedēļas laikā pēc tā pieņemšanas lēmumu paziņo pretendentam un nodod dokumentus tālākai izskatīšanai Promocijas padomē. Ja pieņemts lēmums akadēmisko darbību nepielīdzināt programmas prasībām, augstskola norāda lēmuma pamatojumu un dokumentus atdod pretendentam.

5.3. Pretendentam ir tiesības novērst norādītās nepilnības un iesniegt dokumentus atkārtoti, bet ne agrāk kā trīs mēnešus pēc augstskolas lēmuma pieņemšanas.

6. Promocijas darba vērtēšana

6.1. Promocijas padome mēneša laikā pēc promocijas darba saņemšanas lemj par tā pieņemšanu publiskai aizstāvēšanai. Promocijas darbu pieņem publiskai aizstāvēšanai, ja tas atbilst šādiem kritērijiem:

6.1.1. promocijas darba autors ir pamatojis tēmas izvēli, definējis pētījumu mērķi un uzdevumus, raksturojis zinātniskos sasniegumus tēmas izpētē un izmantotās metodes, izklāstījis, kā arī apspriedis darbā gūtos rezultātus un atziņas, apkopojot tos secinājumos un aizstāvēšanai izvirzāmajās tēzēs;

6.1.2. promocijas darbs ir pabeigts oriģināls pētījums, kura rezultātiem ir būtiska nozīme attiecīgajā zinātnes apakšnozarē;

6.1.3. zinātniskā darba apjoms ir pietiekams atbilstoši padomes nolikumā noteiktajām prasībām;

6.1.4. darbā lietotas mūsdienīgas analīzes un datu apstrādes metodes;

6.1.5. darba rezultāti ir publicēti zinātniskos izdevumos vai monogrāfijā vai ar to saistītais intelektuālais īpašums ir patentēts;

6.1.6. darba rezultāti ir referēti starptautiskās zinātniskās konferencēs vai semināros;

6.1.7. darbs nav viltojums vai plagjiāts vai nav izdarīts cits zinātniskās ētikas pārkāpums.

6.2. Pieņemot darbu aizstāvēšanai, padome:

6.2.1. nosaka darbam trīs recenzentus, no kuriem viens ir šīs padomes eksperts atbilstošajā zinātnes apakšnozarē, bet divi - apakšnozares eksperti no citām zinātniskajām institūcijām vai organizācijām (vēlams ārpus Latvijas);

6.2.2. nosaka, kādā svešvalodā un kādā termiņā jā sagatavo promocijas darba kopsavilkuma tulkojums, lai nodrošinātu tā starptautisko pieejamību un apspriešanu;

6.2.3. rakstiski informē pretendentu par padomes sastāvu un recenzentiem;

- 6.2.4. nosaka promocijas sēdes laiku ne agrāk kā trīs mēnešus un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc promocijas darba saņemšanas;
- 6.2.5. vismaz divas nedēļas pirms promocijas darba aizstāvēšanas izziņo par to oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un "Zinātnes Vēstnesis". Reizē ar izziņošanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" TSI nodrošina promocijas darba publisku pieejamību internetā un augstskolas bibliotēkā;
- 6.2.6. nedēļas laikā nosūta komisijai promocijas darbu un ar to saistītos dokumentus.
- 6.3. Ja promocijas darbs satur likuma "Par valsts noslēpumu" izpratnē klasificējamu informāciju, internetā un augstskolas bibliotēkā ievieto tikai promocijas darba kopsavilkumu. Šajā gadījumā padome lemj par promocijas darba aizstāvēšanu slēgtā sēdē, kurā piedalās tikai padomes locekļi, recenzenti, pretendents, promocijas darba vadītājs un citas personas, kurām likumā noteiktajā kārtībā ir atļauta pieeja klasificētai informācijai. Par aizstāvēšanu slēgtā sēdē tiek norādīts informācijā, kuru publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un "Zinātnes Vēstnesis".
- 6.4. Par darba recenzentiem nedrīkst pieaicināt pretendenta radniekus, tiešos padotos vai vadītājus darba vietā, pretendenta publikāciju līdzautorus, promocijas darba vadītāju un konsultantu, kā arī tās laboratorijas, katedras vai grupas personālu, kurā darbs izstrādāts.
- 6.5. Pretendentam ir tiesības mēneša laikā pēc šo noteikumu 6.2.3. apakšpunktā minētās informācijas saņemšanas iesniegt augstskolā pamatotus iebildumus pret padomes sastāvu vai recenzentiem. Šajā gadījumā TSI var mainīt padomes sastāvu vai uzdot padomei mēneša laikā pieaicināt citus promocijas darba recenzentus. Ja pretendents ir iebildumi pret atkārtoti izveidoto padomi vai pieaicinātajiem recenzentiem, viņš var atsaukt savu iesniegumu par promocijas darba aizstāvēšanu.
- 6.6. Ja padome promocijas darbu publiskai aizstāvēšanai nepieņem, tā rakstiski paziņo lēmumu pretendentam, norādot, kuras šo noteikumu 6.punktāminētās prasības nav izpildītas. Pretendentam ir tiesības atkārtoti iesniegt darbu aizstāvēšanai augstskolā ne agrāk kā pēc gada.
- 6.7. Komisija mēneša laikā pēc šo noteikumu 6.2.6.apakšpunktā minēto dokumentu saņemšanas sagatavo atzinumu. Ja komisija konstatē, ka darbs satura un metodoloģijas ziņā neatbilst vispārpieņemtajiem starptautiskajiem attiecīgās nozares standartiem, promocijas process tiek pārtraukts. Šo lēmumu ne vēlāk kā četras nedēļas pirms publiskās darba aizstāvēšanas rakstiski paziņo attiecīgajai padomei, norādot, kādas prasības ir pārkāptas. Šādā gadījumā padome nedēļas laikā rakstiski paziņo pretendentam komisijas lēmumu un informē pretendentu par turpmāko rīcību.
- 6.8. Recenzenti novērtē promocijas darba rezultātu teorētisko novitāti un praktiskās izmantošanas perspektīvas, atbilstību attiecīgās zinātnes nozares starptautisko sasniegumu līmenim, pretendenta lietoto analīzes un datu apstrādes metožu atbilstību promocijas darba mērķiem un uzdevumiem, kā arī pretendenta secinājumu un atziņu atbilstību rezultātiem.
- 6.9. Recenzentiem ir tiesības rakstiski pieprasīt no pretendenta papildu informāciju par promocijas darbu.
- 6.10. Recenzenti rakstiski iesniedz padomei atsauksmi par promocijas darbu, norādot promocijas darba atbilstību grāda piešķiršanas prasībām konkrētajā zinātnes nozarē un apakšnozarē. Padome iepazīstina pretendentu ar atsauksmēm ne vēlāk kā trīs darbdienu pirms promocijas sēdes.
- 6.11. Ja viena recenzenta atsauksme ir negatīva, promocija var notikt, bet pretendents ir tiesīgs atsaukt promocijas darbu un to papildināt vai pārstrādāt.

- 6.12. Ja divu vai triju recenzentu atsauksmes ir negatīvas, promocijas darbu padomes sēdē neizskata un atdod pretendenta pārstrādāšanai. Pārstrādāto promocijas darbu pretendents atkārtoti var iesniegt augstskolā ne agrāk kā sešus mēnešus pēc negatīvo atsauksmju saņemšanas.
- 6.13. Par promocijas darba atsaukšanu pirms promocijas sēdes padome nedēļas laikā pēc atsaukuma saņemšanas iesniedz paziņojumu publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un "Zinātnes Vēstnesis".

7. Promocijas darba publiskā aizstāvēšana un grāda piešķiršana

- 7.1. Padomes sēde, kura lemj par promociju, ir atklāta, izņemot šo noteikumu 6.3.punktā minēto gadījumu. Sēdē drīkst piedalīties visas ieinteresētās personas, uzdot jautājumus pretendenta, padomei un recenzentiem, kā arī izteikties par promocijas darbu.
- 7.2. Padomes sēdē, kurā notiek promocija, darba recenzenti piedalās ar lēmēja balsstiesībām. Padomes sēde ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no padomes balsstiesīgo ekspertu skaita un ne mazāk kā divi recenzenti. Promocijas sēde var notikt, izmantojot tiešsaistes videokonferenci (attēla un skaņas pārraide reālajā laikā), ja pretendents, padomes loceklis vai darba recenzents atrodas citā vietā un nevar ierasties promocijas sēdes norises vietā.
(TSI Senāta 20.10.2020. lēmuma Nr. 01-7/2 redakcijā)
- 7.3. Promocijas sēdē:
- 7.3.1. padomes sekretārs ziņo par pretendenta iesniegtajiem dokumentiem, visiem lēmumiem, kas ir pieņemti par promociju, un iepazīstina klātesošos ar pretendenta dzīves aprakstu;
- 7.3.2. klātesošajiem ir tiesības uzdot jautājumus par padomes sekretāra sniegto informāciju;
- 7.3.3. pretendents ziņo par promocijas darbu un atbild uz klātesošo jautājumiem par promocijas darba saturu un rezultātiem;
- 7.3.4. padome uzklausa un apspriež recenzentu atsauksmes, kā arī pretendenta akadēmisko diskusiju ar recenzentiem;
- 7.3.5. padome uzklausa promocijas darba vadītāja (konsultanta) atsauksmi par pretendenta akadēmisko darbību.
- 7.4. Lēmumu par grāda – zinātnes doktors (Ph.D) - piešķiršanu vai atteikumu piešķirt grādu padome pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti balsojot. Ja balsis sadalās līdzīgi, padome rīko diskusiju un balso atkārtoti. Ja pēc atkārtotas balsošanas balsis sadalās līdzīgi, padome vēlreiz izskata darbu, bet ne agrāk kā mēnesi un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc promocijas sēdes, kurā lēmums netika pieņemts. Līdz nākamajai padomes sēdei pretendenta pēc saskaņošanas ar padomes priekšsēdētāju ir tiesības izdarīt promocijas darbā labojumus. Par pieņemto lēmumu padome nedēļas laikā rakstiski informē pretendentu, augstskolu un komisiju.
(TSI Senāta 20.10.2020. lēmuma Nr. 01-7/2 redakcijā)
- 7.5. Komisijai mēneša laikā pēc šo noteikumu 7.4.punktā minētā lēmuma pieņemšanas ir tiesības rakstiski pieprasīt no padomes jebkādas ar konkrēto promociju saistītos dokumentus un apstrīdēt padomes lēmumu, ja promocijas darbā konstatēta neatbilstība grāda piešķiršanai izvirzāmajām prasībām vai nav ievērota promocijas kārtība.
- 7.6. Ja komisija apstrīd šo noteikumu 7.4.punktā minēto padomes lēmumu, augstskolai nav tiesību izsniegt pretendenta diplomu par grāda piešķiršanu līdz laikam, kamēr strīds nav atrisināts LR MK noteikumu Nr.1001, VIII nodaļā noteiktajā kārtībā.

- 7.7. Ja šo noteikumu 6.7. vai 7.5.punktā minētie komisijas iebildumi par promocijas darba atbilstību grāda piešķiršanai izvirzāmajām prasībām tiek atzīti par pamatotiem, padome atdod promocijas darbu pretendenta pārstrādāšanai. Pretendents drīkst atkārtoti iesniegt promocijas darbu pēc norādīto trūkumu novēršanas, bet ne agrāk kā gadu pēc šo noteikumu vai 7.5.punktā minēto komisijas iebildumu saņemšanas. Ja konstatēts promocijas kārtības formāls pārkāpums, padome divu mēnešu laikā atkārtoti organizē promocijas sēdi.
- 7.8. Ja komisija ir apstrīdējusi padomes lēmumu par grāda piešķiršanu un šo noteikumu punktā minētie komisijas iebildumi par promocijas darba atbilstību grāda piešķiršanai izvirzāmajām prasībām atzīti par pamatotiem, augstskola atceļ padomes priekšsēdētāju un norīko par padomes priekšsēdētāju citu padomes locekli.
- 7.9. Diplomu par grāda piešķiršanu TSI izsniedz ne agrāk kā sešas nedēļas un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc padomes lēmuma piešķirt grādu, ja šis lēmums nav apstrīdēts.

8. Lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana

- 8.1. Augstskolas, padomes vai komisijas pieņemtos lēmumus un faktisko rīcību mēneša laikā var apstrīdēt Latvijas Zinātnes padomē.
- 8.2. Latvijas Zinātnes padomes lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Doto nolikumu apstiprina, izdara tajā grozījumus un atceļ TSI Senāts.